

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
41

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

R O C Z N I K

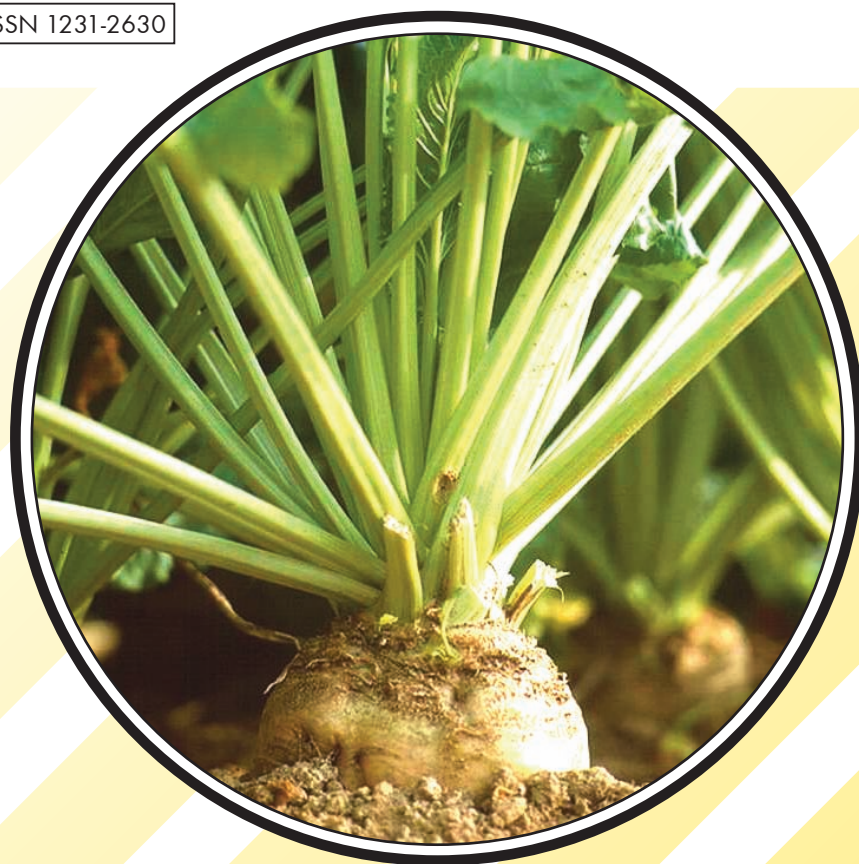
CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2630

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

MAJ 2014

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU CUKRU:

Piotr Szajner

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1300 egz. Ark. wyd. 3,93

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	5
II. Sytuacja na rynku światowym <i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	6
III. Produkcja buraków cukrowych <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	11
IV. Stan przemysłu cukrowniczego <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	17
V. Popyt i ceny <i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	22
VI. Handel zagraniczny <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	26
VII. Interwencja na rynku cukru <i>mgr inż. Martyn Mieczkowski</i>	31
VIII. Inne środki słodzące <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	33
Aneks	34

W sezonie 2013/2014 według nieostatecznych danych ARR produkcja cukru białego w Polsce wyniosła 1761 tys. t i była o 6% mniejsza niż przed rokiem oraz o 355 tys. t większa od kwoty produkcyjnej. Głównym powodem spadku produkcji były mniejsze zbiory buraków cukrowych.

W 2013 r. według danych związków branżowych powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła ok. 185 tys. ha i była o 4,1% mniejsza niż przed rokiem. Średni plon zmniejszył się o 4,5% do 608 dt/ha. W rezultacie zbiory korzeni spadły o 8,6% do 11,23 mln t. Technologiczny plon cukru, który uwzględni wielkość plonów i zawartość cukru w korzeniach, wyniósł 9,3 t/ha i był o ok. 6% mniejszy niż w sezonie 2012/2013. Wydajność cukru z przerobionego surowca spadła do 15,25%, wobec 15,42% w sezonie poprzednim.

Proces koncentracji uprawy buraków cukrowych uległ spowolnieniu. Liczba plantatorów w sezonie 2012/2013 nie zmieniła się (35,7 tys.), a powierzchnia średniej plantacji zmniejszyła się do 5,2 ha. Baza surowcowa krajowego przemysłu cukrowniczego nadal jest bardziej rozdrobniona niż u głównych konkurentów z UE-15. W Niemczech i Francji powierzchnia średniej plantacji jest dwukrotnie większa. W 2013 r. nie nastąpiły zmiany w strukturze przemysłu cukrowniczego. Buraki cukrowe były przetwarzane w 18 cukrowniach, które funkcjonują w strukturach czterech koncernów cukrowniczych. Przedsiębiorstwa przemysłu cukrowniczego stopniowo dywersyfikują działalność gospodarczą: poprzez rafinację cukru surowego, produkcję biogazu oraz inwestycje w inne działy sektora żywnościowego.

Średnia cena skupu buraków cukrowych wzrosła w 2013 r. o 8,4% do 149 zł/t i przyczyniła się do poprawy dochodowości produkcji, zwłaszcza w porównaniu z uprawą zbóż i rzepaku, którego ceny znacząco spadły. Czynniki decydującymi o wzroście cen były: wyższa minimalna cena skupu wyrażona

w walucie krajowej w związku z deprecjacją złotego, dobra jakość skupowanego surowca oraz dobra sytuacja finansowa przemysłu cukrowniczego.

Zużycie cukru w Polsce nieznacznie rośnie (1570-1630 tys. t), przy czym występują wyraźne zmiany w strukturze spożycia. Bezpośrednie spożycie cukru w gospodarstwach domowych spadło do ok. 595 tys. t, a w przeliczeniu na osobę w 2013 r. do 14,04 kg. Powodem spadku spożycia były relatywnie wysokie ceny detaliczne w pierwszej połowie 2013 r. oraz postępujące zmiany modelu konsumpcji. Równocześnie wzrasta konsumpcja i eksport artykułów spożywczych zawierających cukier, które kreują wzrost popytu ze strony przemysłu spożywczego do 975 tys. t.

W 2013 r. ceny cukru na rynku krajowym na poziomie detalu spadły o 9,2% do 3,60 zł/kg, a w zbyciu o 14% do 3,00 zł/kg (w opakowaniach 1 kg) i o 5,5% do 3,07 zł/kg (dla odbiorców hurtowych). Pierwszy raz ceny zbytu cukru workowanego były wyższe od cen cukru konfekcjonowanego, co potwierdza duże zapotrzebowanie przemysłu przetwórczego i malejący popyt gospodarstw domowych. W pierwszym kwartale 2014 r. utrzymała się spadkowa tendencja cen, a decyduje o tym przede wszystkim duża podaż w kraju i na rynkach zewnętrznych, czego wyrazem są niższe ceny na rynku światowym.

Mimo niskich cen uzyskiwanych na świecie wyniki handlu zagranicznego cukrem można ocenić jako dobre, chociaż w 2013 r. były gorsze niż w 2012 r. Przyczyniła się do tego duża produkcja cukru w kampaniach 2011/12-2013/14. Według wstępnych danych w 2013 r. dodatnie saldo wymiany handlowej cukrem wyniosło 314,3 tys. t i 192,5 mln EUR, wobec 324,0 tys. t i 222,8 mln EUR w 2012 r.

W sezonie 2014/2015 powierzchnia uprawy buraków cukrowych w Polsce wzrosła do ok. 190 tys. ha. W warunkach średnich plonów 550-610 dt/ha zbiory wyniosą ok. 10,5-11,6 mln t, co umożliwi produkcję cukru 1570-1740 tys. t. Produkcja będzie więc o 165-335 tys. t większa od kwoty produkcyjnej. W rezultacie konieczny będzie eksport cukru pozakwotowego przy równoczesnym imporcie ok. 200 tys. t dla zaspokojenia popytu krajowego. Dodatkowo saldo w handlu zagranicznym w 2014 r. może wynieść ok. 250 tys. t. Nadwyżki podaży na rynku wewnętrznym w warunkach niskich cen światowych przyczynią się do dalszego spadku cen cukru na rynku wewnętrznym.

Agencja Rynku Rolnego na rynku cukru stosuje następujące instrumenty WPR: administrowanie obrotów handlu zagranicznego, nadzór rafinacji importowanego cukru surowego, monitoring produkcji cukru, pobieranie opłat cukrowych, kontrola przetwarzania cukru przemysłowego, działania związane z realizacją Krajowego Programu Restrukturyzacji.

Tabela 1

Bilans cukru (tys. t)

Wyszczególnienie	2011/2012	2012/2013	2013/2014 ^{b)}	2014/2015 ^{d)}
Zapasy początkowe	26	27	20	71
Produkcja	1859	1873	1761 ^{c)}	1700
Import	243	220 ^{a)}	200 ^{a)}	220
Zużycie krajowe	1560	1600	1610	1630
Eksport	541	500 ^{a)}	300 ^{a)}	350
Zapasy końcowe	27	20	71	11

^{a)} Dane wstępne.

^{b)} Szacunek IERiGŻ-PIB.

^{c)} Według Stowarzyszenia Techników Cukrowników produkcja cukru wyniosła 1778 tys. t.

^{d)} Prognoza IERiGŻ-PIB.

Źródło: Dane GUS, ARR, CAAC, obliczenia IERiGŻ-PIB.

SUMMARY

According to preliminary data from the Agricultural Market Agency, the production of white sugar in Poland amounted to 1,761 thousand tonnes in the season 2013/2014, less by 6% than in the previous year and more by 355 thousand tonnes than the production quota. The decline in production was mainly caused by lower crops of sugar beet.

According to data from trade associations, the area under sugar beet amounted to ca. 185 thousand ha in 2013, less by 4.1% than in the previous year. The average yield increased by 4.5% to 608 dt/ha. As a result, the root yield declined by 8.6% to 11.23 million tonnes. Sugar beet technological value, accounting for the yield volume and sugar content in roots, accounted to 9.3 t/ha, less by 6% than in the season 2012/2013. The yield of sugar per beet decreased dropped to 15.25% as compared with 15.42% in the previous season.

Sugar beet crop concentration has been slowed down. The number of beet growers did not change in the season 2012/2013 (35.7 thousand), whereas the average plantation area decreased to 5.2 ha. The raw material base of the domestic sugar industry is still more fragmented than in the case of main EU-15 competitors. In Germany and France, the average plantation area is two times larger. 2013 witnessed no structural changes in the sugar industry. Sugar beets were processed in 18 sugar refineries, operating under four sugar producers. Sugar industry companies gradually diversify their operations: by refining raw sugar, producing biogas and investing in other sectors of the food industry.

In 2013, the average buying-in price for sugar beet increased by 8.4% to PLN 149 per tonne and contributed to increased profitability of production, especially if compared with cultivation of cereal and rapeseed, the prices of which have declined considerably. Factors determining the surge in prices were a higher minimum buying-in price denominated in national currency due to PLN depreciation, high quality of stored raw material and good financial situation of the sugar industry.

Sugar consumption in Poland recorded a modest growth (1,570–1,630 thousand tonnes), with considerable changes in the consumption structure. Direct household consumption of sugar decreased to ca. 595 thousand tonnes, i.e. 14.04 kg per person in 2013. The decline in consumption was caused by relatively high retail prices in the first half of 2013 as well as gradual changes of the consumption pattern. At the same time, consumption and export of food products containing sugar have risen, which has generated the increase in demand from the food industry to 975 thousand tonnes.

In 2013, the retail prices of sugar in the domestic market decreased by 9.2% to PLN 3.60/kg, while the wholesale price declined by 14% to PLN 3.00/kg (in 1kg packaging) and by 5.5% to PLN 3.07/kg (for bulk purchasers). This was the first time when wholesale prices of bagged sugar were higher than retail prices of packed sugar, which confirms a great demand from the food industry and declining demand from households. In the first quarter of 2014, the declining trend in prices was maintained, which was determined principally by a high supply in the country and on external markets, which led to lower prices in the global market.

Despite low global prices, the performance of foreign trade in sugar may be assessed well, although it was worse in 2013 than in 2012. This was due to high

volume of sugar production in seasons 2011/2012–2013/2014. According to preliminary data, positive balance of trade in sugar amounted to 314.3 thousand tonnes and EUR 192.5 million in 2013, as compared with 324.0 thousand tonnes and EUR 222.8 million in 2012.

The area under sugar beet in Poland increased to ca. 190 thousand ha in the season 2014/2015. With the average yield of 550–610 dt/ha, the crops will amount to ca. 10.5–11.6 million tonnes, with the volume of sugar production at 1,570 –1,740 thousand tonnes. Thus, production will be larger by 165–335 thousand tonnes than the production quota. Consequently, there will be a need for export of non-quota sugar and import of ca. 200 thousand tonnes of sugar to meet domestic demand. In 2014, the positive balance of foreign trade may amount to ca. 250 thousand tonnes. With low global prices, excess of supply in the internal market will contribute to a further decrease in sugar prices in the internal market.

The Agricultural Market Agency applies the following CAP instruments in the sugar market: administration of foreign trade volume, supervision of the refining process of imported raw sugar, monitoring of sugar production, collection of sugar levies, control of industrial sugar processing, operations under the National Restructuring Programme.

Table 1

Sugar balance (thousand tonnes)

Specification	2011/2012	2012/2013	2013/2014 ^{b)}	2014/2015 ^{d)}
Initial stock	26	27	20	71
Production	1,859	1,873	1,761 ^{c)}	1,700
Imports	243	220 ^{a)}	200 ^{a)}	220
Domestic consumption	1,560	1,600	1,610	1,630
Exports	541	500 ^{a)}	300 ^{a)}	350
Final stock	27	20	71	11

^{a)} Preliminary data.

^{b)} IAFE-NRI estimation.

^{c)} According to the Association of Sugar Technicians, sugar production amounted to 1,778,000 tonnes.

^{d)} IAFE-NRI forecast.

Source: Data by the Central Statistical Office, the Agricultural Market Agency and the Customs Administration Analyses Centre, calculations by IAFE-NRI

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna 1 egz. w 2014 r.:

– wersja papierowa/wersja elektroniczna – 21 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2630

Prenumerata Analizy (1 zeszyt) w 2014 roku wynosi 21 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>